

Στο επόμενο φεγγάρι

*Έτσι που θέλησε η τύχη
ν' αντιστρατευθεί τις προσδοκίες μου.*

«Διάφευση», ΧΑΡΑ ΧΡΗΣΤΑΡΑ

ΕΪ, ΤΣΙΡΙΓΟ», τι είναι, ρε; Έλα, να, σύκο. Ένα ωραίο, («Μελιστάλακτο σύκο»).

Το καναρίνι καταλαβαίνει και, για να ευχαριστήσει τον καπετάνιο, αφήνει μερικές μελωδικές τρίλιες, που του γλυκαίνουν την καρδιά.

Η Αρετή τού ψήνει καφέ. Η μυρουδιά της θάλασσας και του καφέ τού φέρνουν μια αναστάτωση. Μια συγκίνηση. Μια ευφορία.

Κάθεται στην ψάθινη καρέκλα με την ψυχή αφημένη στη γαλάζια απεραντοσύνη. Είναι ένα βαθύ συναίσθημα, αλλά όχι αυστηρά προσωπικό. Θέλει να το μοιραστεί με την Αρετή του. Όμως η Αρετή τού σερβίρει απλά και μόνο τον καφέ.

«Εσύ, Αρετή μου; Δεν θα μου κάνεις συντροφιά;»

Η Αρετή βαστάει ήδη την τσάντα του μπάνιου.

«Πάω να κολυμπήσω, Νέστορα. Το ξέρεις πως την ώρα που εσύ θέλεις να πιεις καφέ στη βεράντα, εγώ θέλω να κο-

λυμπήσω. Σε λίγο ο ήλιος θα ανέβει ψηλά και δεν τον αντέχω»).

Πάντα βιαστική η Αρετή. Δεν αφήνει χρόνο για δεύτερη κουβέντα. Έχει τόσο κανονικό ωράριο, που αν αναγκαστεί να το παραβιάσει για οποιονδήποτε λόγο, όλη η υπόλοιπη μέρα κυλάει μέσα στην γκρίνια. Κολύμπι το πρωί, χειμώνα καλοκαίρι, αγορές για τα γεύματα της ημέρας, επιστροφή στο σπίτι, καθάρισμα του σώματος από το αλάτι, τακτοποίηση των ωνίων, προετοιμασία μαγειρέματος, ενδιάμεσα μερική τακτοποίηση του σπιτιού –πλην του Σαββάτου, που γίνεται η γενική καθαριότητα–, γεύμα, πλύσιμο πιάτων, μεσημβρινή ανάπαυση, απογευματινό κολύμπι, καφές στα γρήγορα, προετοιμασία για το δείπνο, απόδειπνο, τακτοποίηση κουζίνας, απόσυρση στην τηλεόραση, ύπνος. Πριν μεγαλώσουν και φύγουν τα παιδιά, όλη η επιμέλεια γινόταν για κείνα. Α, η Αρετή υπήρξε υποδειγματική μητέρα!

Είκοσι χρόνια αρμένιζε στα πέλαγα ο Νέστωρ. Λάτρευε τη θάλασσα με τα στοιχειά της. Πάλευε με τη γλύκα του νόστου και τη θαλπωρή του κόρφου εκείνης της μυρωμένης με αρμύρα γυναίκας που άφησε πίσω του. Νοστάλγησε τη ζωή μαζί της από ξημέρωμα σε ξημέρωμα. Πόθησε τη στρογγυλάδα της ζωής και των φεγγαριών στον όρμο του Ιονίου. Μα ποιο όνειρο, όταν γίνει βίωση και πραγματικότητα, συνεχίζει να έχει τη γλύκα του ίδιου του ονείρου; Εκτός κι αν μπορείς να συνεχίζεις να ζεις τη ζωή σαν σε άυλο κόσμο, αδιαφορώντας για τη στενάχωρη πλευρά της πραγματικότητας.

Ο Νέστορας ρουφάει το καφεδάκι του παρακολουθώντας την Αρετή. Είναι λεπτή και μικρόσωμη. Κατεβαίνει τα σκαλιά του καλντεριμιού που οδηγεί στη θάλασσα, με κοριτσίστικη χάρη. Τα χρόνια που πέρασαν δεν βάρυναν καθόλου τις κινήσεις της. Είναι αεικίνητη. Ο Νέστορας επιθυμεί να πίνουν μαζί το καφεδάκι τους. Έχει δυο ολόκληρα χρόνια που σταμάτησε τα ποντοπόρα ταξίδια κι ακόμα δεν κατάφερε να της αφηγηθεί ολόκληρη μια από τις ιστορίες των θαλασσών και των λιμανιών του κόσμου. Η Αρετή κάθεται μαζί του όσο διαρκεί το γεύμα και το δείπνο. Μετράει τη ζωή με κίνηση. Εκείνος με σωματική ανάπαυλα και ποιητική σκέψη. Την αγαπάει γι' αυτό που είναι, μα επιθυμεί να μοιράζεται ενίοτε τη δική του αίσθηση για τη ζωή.

Η Αρετή έχει φτάσει στην ακρογιαλιά. Ο καπετάνιος παίρνει τα κιάλια. Την παρατηρεί καθώς μπαίνει στο νερό. Είναι μόνη και απολαμβάνει την ατομικότητά της. Περιστρέφει τα κιάλια στον όρμο. Σταματάει στην «Παινεμένη», την τράτα του καπετάν Αντάρρα. Στην πλώρη, όρθιος ο θαλασσόλυκος καπνίζει την πίπα του. Φέρνει κοντά την εικόνα του. Ίδιος λαξεμένος βράχος. Ασάλευτος. Τραγουδάει με έναν παράταιρο προς τη σκληρή ιδιοσυγκρασία του καημό. Ο καπετάν Αντάρρας είναι μια δεκαετία μεγαλύτερος από τον ίδιο, όμως άλλη εικόνα πλην της σημερινής δεν έχει σχηματίσει για κείνον. Μια ζωή ταυτισμένο με την «Παινεμένη» τον θυμάται. Να σχίζει τα νερά με το χάραμα, να αγκυροβολεί στη μέση του όρμου, κυκλωμένος από μυριάδες γλάρους, και να επιστρέφει όταν τα δίχτυα του γεμίσουν ψάρια. Η ίδια εικόνα, με ακρίβεια, από τότε που ο Νέστο-

ρας, γυμνασιόπαιδο, με τους άλλους εφήβους της πόλης την κοπανούσαν από το γυμνάσιο, ανήμερα της Αναλήψεως, για να κάνουν την πρώτη τους βουτιά. Κατέβαιναν τρέχοντας από την ανηφόρα μέχρι την προβλήτα, πετούσαν τα ρούχα και βουτούσαν στα βαθιά νερά σαν δελφίνια. Κολυμπούσαν χαλώντας τον κόσμο από τις φωνές κι έφταναν μέχρι εκεί όπου είχε αγκυροβολήσει η «Παινεμένη». Σκαρφάλωναν πάνω στο καΐκι, κι ο Αντάρας, ένας άντρας σαν από ατσάλι καμωμένος, τους σεργιάνιζε στους μικρούς, κρυφούς όρμους και στις ξερονησίδες που κεντούσαν τον κόλπο.

Από τότε ο Νέστορας αγάπησε το καπετανλίκι. Όνειρο ζωής και πάθος. Ζύγιασε την αγάπη για τη θάλασσα και την αγάπη για την Αρετή του. Γυναίκα του η Αρετή και ερωμένη η θάλασσα. Έτσι λόγιασε. Παντρεύτηκε την Αρετή και μπάρκαρε στο πλοίο της σύνδεσης με τα Ιόνια Νησιά.

Ο βόμβος της «Παινεμένης» τον επαναφέρει στο τώρα. Προσαρμόζει το βλέμμα στα κιάλια και βλέπει την Ντόλη Παρασόλη να πιάνει τη θέση της δίπλα στο φάρο. Την ίδια στιγμή η «Παινεμένη» ξανοίγεται στον όρμο. Οι γλάροι την ακολουθούν. Μόνο που λιγοστεύουν δραματικά οι γλάροι.

Με την Ντόλη έχουν την ίδια ηλικία. Εκείνη πήγαινε στο Θηλέων κι αυτός στο Αρρένων. Θυμάται τα κόκκινα μάγουλά της και μια βρεφική καθαρότητα στα μάτια της. Δεν μιλούσε σε κανέναν, δεν συναναστρεφόταν κανέναν. Μόνο διάβαζε ποιήματα. Τα έγραφε, λέει, ο πατέρας της, κι εκείνη τα διάβαζε. Είχε επιλέξει τη δική της, απομονωμένη ακρογιαλιά στα βραχάκια, εκεί όπου είναι τώρα το αστεροσκοπείο, εκεί όπου τελειώνει η προσεγγίσιμη παραλία. Κοντούλα,

στρουμπουλή, με βήμα χήνας η Ντόλη, αποτελεί μέρος της κοινωνικής μνήμης για την πολίχνη. Την παρέσυρε, λέει, κάποτε ένα παιδί των λουλουδιών και της πήρε την παρθενιά. Το σόι της τον εκβίασε πως, αν δεν την αποκαθιστούσε, θα έβαζε τους τραμπούκους του να τον καθαρίσουν. Κι από τραμπούκους η οικογένεια Λάσκαρη άλλο τίποτα. Ήταν οι αδιαμφισβήτητοι κομματάρχες όλης της επαρχίας. Η Ντόλη έφτασε μέχρι τα σκαλιά της εκκλησίας, πλημμυρισμένη στα άνθη. Μα το παιδί των λουλουδιών δεν εμφανίστηκε, κι εκείνη κλείστηκε στο οχυρό της. Όλοι τη λένε τρελή, αλλά αυτός πιστεύει πως η Ντόλη ζει σε μια δική της –άυλη– χώρα. Για τούτο είναι ανέγγιχτη. Για τούτο ο καπετάν Αντάρας δεν προσπαθεί να διαβεί το νοητό όριο ανάμεσα στον ορατό και τον άορατο κόσμο της. Στέκει στον προθάλαμο και του αρκεί να της τραγουδάει τον αγιάτρευτο έρωτά του, με την άσβηστη ελπίδα πως κάποτε θα τον αφουγκραστεί.

Εν συνεχεία ο Νέστωρ στρέφει την προσοχή του στην εικόνα της ποδηλάτισσας, που διασχίζει τον παραλιακό δρόμο με απίστευτη σταθερότητα. Οι ρόδες του ποδηλάτου δεν παρεκκλίνουν στο ελάχιστο από την αιχμή του κύματος. Νομίζεις πως ακροβατεί επιδέξια πάνω του. Μια εικόνα χίλιες λέξεις, και ο Νέστωρ επιθυμεί μια τέτοια στιγμή να τη μοιραστεί με την Αρετή του.

Η «Παινεμένη» βάζει πλώρη, η Ντόλη Παρασόλη μαζεύει τα σύνεργα της ψαρικής κι εκείνο το απίθανο γέρικο ζευγάρι περπατάει κατά μήκος της παραλίας. Μοιάζουν σαν πρωτοερωτευμένοι έτσι όπως είναι απολύτως αφοσιωμένοι ο ένας στον άλλο.

«Όταν καταφέρεις να ζήσεις όπως θα ήθελες, δεν σε βαρύνει πια η ηλικία», συλλογίζεται ο καπετάνιος και στρέφεται στο καναρίνι του.

«Ε, τι λες κι εσύ, φίλε Τσιρίγο;»

Τα καναρίνι τού προσφέρει μια εξάισια μονωδία. Σωπαίνουν ακόμα και τα τζιτζίκια για να την ακούσουν. Μονάχα το κύμα με το φλοίσβισμά του συμμετέχει στη συμφωνία.

Ο ήλιος ανεβαίνει ψηλά. Η Αρετή επιστρέφει με το δικτυωτό δισάκι της γεμάτο καλούδια. Πάντα επιλέγει άριστα υλικά για την κουζίνα της.

Πλησιάζει και τον φιλάει στο μέτωπο. Χωρίς να ρωτήσει, αφήνει τα ψώνια στον πάγκο της κουζίνας και του ετοιμάζει τον δεύτερο καφέ. Έπειτα προχωρεί στις δικές της ιεροτελεστίες. Κάνει ένα ντους και φοράει την ποδιά της κουζίνας. Ο Νέστορας παίρνει το κλαδευτήρι και πάει να κλαδέψει ό,τι περισσεύει από τα αναρριχητικά φυτά. Ρίχνει μια ματιά στις μπανανιές και τις βατομουριές του. Όλα αναπτύσσονται κανονικά. Σε λίγο ο ίσκιος θα πέσει στο σημείο όπου έχει το ανάκλιτρό του. Παίρνει τα βιβλία του και μεταφέρει την αδράνειά του εκεί. Πόσο θα ήθελε να μοιραστεί αυτές τις λέξεις κι αυτά τα νοήματα με την Αρετή του!

Εκείνη τηγανίζει γόνο καλαμαριού. Βάζει ουζάκι με πάγο και του σερβίρει πριν το γεύμα ένα ωραίο ορεκτικό. Αρνείται την πρόσκλησή του να τον συντροφέψει. Δεν της περισσεύει χρόνος. Η ώρα μάζεψε και πρέπει να φτιάξει τα γεμιστά της. Αφήνει όμως πίσω της το άρωμα από τα εσπεριδοειδή του σαμπουάν της.

Ο Νέστορας πίνει το ουζάκι με μια γλυκιά αναπόληση των ανοιχτών θαλασσών και των ασύνορων οριζώντων. Όμως δεν θέλει να ξαναγυρίσει εκεί. Αναζητά πια τη θαλπωρή του κόρφου της Αρετής και του όρμου της γενέθλιας πόλης.

Το γηραιό ζευγάρι επιστρέφει από τον πρωινό περίπατο. Η ποδηλάτισσα τους προσπερνά. Όλοι προσπερνούν την Ντόλη Παρασόλη. Η «Παινεμένη» ρίχνει τους κάβους στην προκυμαία. Η ζέστη και οι τζιτζικισμοί κορυφώνονται. Αρχίζει η ιεροτελεστία του καλοκαιρινού μεσημεριού.